

## 1. radni sastanak tematske radne skupine

# CIVILNI SEKTOR i KRIZNA STANJA



voditelj:  
*Petar Mamula, zamjenik Župana*

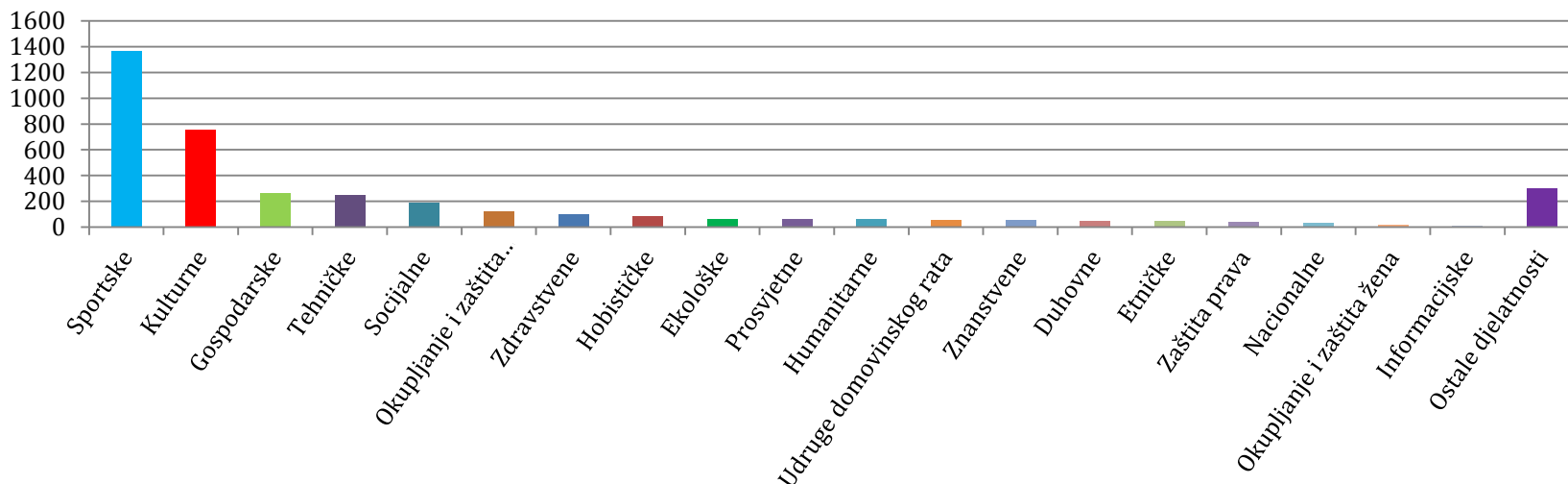
koordinator:  
*Goran Petrc, pročelnik Ureda županije*

Rijeka, 02. travanj 2014.

# Civilno društvo

- Na području Županije registrirano je ukupno **3.885 udruga**, što predstavlja **8% udruga** na nacionalnoj razini (49.004). Županija zauzima **treće mjesto u RH**, što pokazuje visoko učešće i razvijenost civilnog sektora (najviše udruga na području grada Rijeke- 48%).
- Prema broju ukupnog stanovništva u odnosu na broj udruga za Županiju omjer je **76 stanovnika na 1 udrugu**.
- Prema djelatnostima **najviše registriranih** udruga ima **sportskih** s 1.367 ili **35,2%**, **kulturnih** s 756 ili **19,5%**, **gospodarstvenih** s 266 ili 6,8%, **tehničkih** s 246 ili 6,3%, **socijalnih** s 186 ili 4,8%..

## Udruge prema vrsti djelatnosti u PGŽ



# Sustav zaštite i spašavanja

- PGŽ je u travnju 2012. godine donijela *Procjenu ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća za županije.*
- **Procjena** je polazna točka na temelju koje se planira i provodi razvoj sustava zaštite i spašavanja na području PGŽ.
- **Redovne** operativne snage
  - Vatrogasna zajednica PGŽ (6 javnih vatrogasnih postrojbi i 63 DVD-a)
  - DUZS – PU Rijeka,
  - PU primorsko- goranska,
  - HGSS – Stanica Rijeka i Delnice,
  - Lučka kapetanija Rijeka,
  - Zavod za hitnu medicinu PGŽ,
  - Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ)
- **Dodatne** organizirane snage zaštite i spašavanja
  - Zajednica društava Crvenog križa PGŽ,
  - Pilotski klub „Kрила Kvarnera“,
  - Grupa potražnih pasa Rijeka,
  - Udruga potražnih pasa Hrvatske (UPPH)...



# Ranjivost na krizna stanja

- Od 2005. godine svjetska **proizvodnja nafte** se praktično ne povećava – **dosegnuta je maksimalna** proizvodnja, a isto će se uskoro dogoditi plinu i ugljenu.
- Konvencionalni izvori nafte **gube izdašnost dinamikom 4,5 – 6% na godinu**, a nekonvencionalni izvori jedva uspijevaju održati dosegnutu razinu potrošnje, a prati ih silna devastacija okoliša i visoki troškovi eksploatacije.
- **Obnovljivi izvori energije** (OIE) nisu niti blizu spremni da zamjene fosilna goriva ni u količinama koje se koriste niti po vrsti primjene.
- **Ovisnost** u 21. stoljeću o energiji iz 20. stoljeća (fosilnim gorivima) bit će uzrok mnogih **ekonomskih i ekoloških prijetnji** s kojima će se biti potrebno suočavati.
- **Kraj ere** fosilnih goriva i klimatske promjene.
- Problem hrane u urbanim sredinama predstavljaju **tzv. „food miles“**, odnosno udaljenost mjesta proizvodnje hrane od mjesta konzumacije iste.
- Manjak lokalno proizvedene hrane nije ruralni, već izrazito urbani problem.



# Sustav prehrane

- **Sustav prehrane uključuje:** proizvodnju hrane, procesiranje hrane, njenu distribuciju, marketing, potrošnju i otpad.
- Sustav prehrane PGŽ oslanja se na proizvodnju hrane izvan njenog teritorija i vrlo je ranjiv na vanjske poremećaje.
- Sustav prehrane Županije nose **veliki trgovački lanci.**
- Na globalnom tržištu u **zadnjih 6-7 godina cijene hrane i energije su više nego udvostručene.**

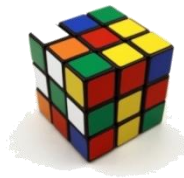




# Sustav prehrane

- Sustav prehrane mora se **ojačati** puno većom **vlastitom proizvodnjom hrane** i sustavnim **unapređivanjem**.
- Podaci o poljoprivrednom zemljištu: **Popis poljoprivrede (2003. godine) od 26.183 ha** od kojih se koristi **17.742 ha** - poljoprivredni potencijali u susjednim županijama
- Glavni faktori koji mijenjaju dostupnost hrane:
  - klimatske promjene
  - kraj ere fosilnih goriva
  - kraj ere umjetnih gnojiva





## RAZVOJNI PROBLEMI

- Nedostatna sredstava za osnovne troškove rada i projekata.
- Nedostatak jedinstvenog sustava praćenja aktivnih udruga, raspodjela donacija te učinaka potpora udruga.
- Nedostatak stručnih osoba u udruga za pripremu aplikacija za razvojne projekte.
- Nemogućnost korištenja državnih potpora za razne vidove zapošljavanja u udrugama.
- Nesustavno praćenje zapošljavanja u udrugama.

## RAZVOJNE POTREBE

- Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva te njihovo osnaživanje za doprinos društveno-ekonomskom razvoju.
- Unapređenje suradnje među organizacijama civilnog društva te sa subjektima javnog i privatnog sektora na svim razinama i djelatnostima.
- Poboljšanje sustava učinkovitog i transparentnog financiranja rada udruga.
- Uspostava praćenja i vrednovanja rada i doprinosa udruga u razvojnim projektima Županije.
- Lobiranje putem Lokalnog partnerstva za zapošljavanje da se udrugama omogući korištenje programa sufinanciranja zapošljavanja.
- Poticanje udruživanja srodnih organizacija civilnog društva u županijske saveze, zajednice ili društva.

# SUSTAV ZAŠTITE I SPAŠAVANJA



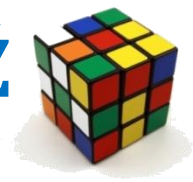
## RAZVOJNI PROBLEMI

- Nedostatak financijskih sredstava za provedbu preventivnih aktivnosti.
- Nedovoljna povezanosti privatnog i javnog sektora u izgradnji sustava zaštite i spašavanja.
- Nedostatak stručnih osoba u pravnim subjektima koji predstavljaju moguću opasnost od tehničko-tehnoloških nesreća.
- Problemi u sustavu komunikacije unutar operativnih snaga.

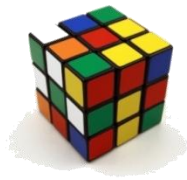
## RAZVOJNE POTREBE

- Izraditi, usvojiti te kontinuirano ažurirati dokumente sustava zaštite i spašavanja.
- Odrediti prioritete materijalno-tehničkog razvoja operativnih snaga zaštite i spašavanja i nastaviti s njihovim financiranjem.
- Planirati usklađenu provedbu osposobljavanja, edukacije, uvježbavanja i aktiviranja za pripadnike operativnih snaga sustava zaštite i spašavanja.
- Utvrditi bazu pravnih subjekata koje su svojim kapacitetima od značaja za sustav zaštite i spašavanja na području Županije, s evidencijom ljudskih i materijalnih kapaciteta.
- Utvrditi kritičnu infrastrukturu od značaja za područje Županije, te odrediti prioritete prilikom spašavanja.
- Intenzivirati suradnju Županije sa službama i pravnim osobama koje djeluju na području Županije.
- Posvetiti pažnju edukaciji građana na području preventivnih aktivnosti te u slučaju nastupa akcidentnih stanja.
- Uspostaviti učinkoviti sustav komunikacije za potrebe djelovanja kod većih nesreća ili katastrofa na obuhvatu cijele Županije.





RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"><li>• Ranjivosti na klimatske promjene.</li><li>• Ovisnost Županije o fosilnim gorivima.</li><li>• Ranjivost na krizna stanja.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Jačanje otpornosti Županije na krizna stanja.</li><li>• Smanjivanje ranjivosti Županije (Suradnja susjednih županija na smanjivanju ranjivosti cjelokupnog prostora, na politiku zajedničkih rezervi hrane, bezuvjetnog međusobnog pomaganja u izvanrednim okolnostima, na solidarnost, kombiniranje resursa i razmjenu znanja i iskustava).</li><li>• Sigurnost prehrane stanovništva u uvjetima klimatskih promjena i kraja ere fosilnih goriva</li><li>• Prioritet OIE i EE.</li><li>• Uvažiti buduća energetska ograničenja (lokalna i globalna) i djelovanje klimatskih promjena</li><li>• Jačanje svijesti o neizbježnosti prelaska u postkarbonsko društvo na svim razinama i kroz cijeli sustav školovanja.</li></ul>



## RAZVOJNI PROBLEMI

- Županija najveći dio svojih potreba u hrani dobavlja izvan svojih granica.
- Raspoloživost hrane na globalnom tržištu se smanjuje, a cijena joj raste.
- Nedostaje svijest o ranjivosti sustava prehrane, klimatskim promjenama i kraju ere fosilnih goriva.
- U urbanim područjima nedostaje svijest da će sigurnost prehrane ovisiti o razvijenosti poljop. u njihovom neposrednom ruralnom okruženju.
- Na proizvodnji hrane zanemariv broj stanovništva (< od 1%).
- Mali broj stanovnika s iskustavom i znanjem o poljoprivredi.
- Za proizvodnju hrane iz odabranih lokalnih kultura, uz minimum vode, bez uporabe umjetnih gnojiva i bez kemijskih zaštitnih sredstava nema nikakve ponude znanja ni sustavne potpore.
- Nema sustavnog promatranja stanja okoliša i ranog upozoravanja na promjene koje bi mogle utjecati na proizvodnju hrane.
- Opskrba stanovništva hranom oslanja se na velike trgovačke lance.
- Urbanom se poljoprivredom bave rijetki entuzijasti.
- Prekomjeren izlov ribe.

## RAZVOJNE POTREBE

- Osmišljavanje pravnog okvira za jednostavno davanje na korištenje slobodnih poljoprivrednih površina lokalnim stanovnicima koji nemaju zemlju, a žele se posvetiti agroekološkoj proizvodnji hrane.
- Povećanje županijske agroekološke proizvodnje hrane razvojem ruralne i urbane poljoprivrede.
- Osiguranje vlastite proizvodnje autohtonog sjemenskog i sadnog materijala, kao i očuvanje lokalnih pasmina u stočarstvu.
- Utvrđivanje dozvoljene kvote u ribarstvu, zaštita ribolovnih područja, kao i tehnika i alata koji će garantirati održivu razinu ribarenja, te osmišljavanje odgovarajućeg sustava kontrole.
- Prepoznati hranu kao ljudsko pravo, a njenu proizvodnju i distribuciju uključiti u sustav za rješavanje socijalnih problema (nezaposlenosti, ovisnosti, osobe sa posebnim potrebama, žrtvama elementarnih nepogoda, socijalne isključenosti, izdržavanje manjih kazni i sl.).
- Prodaja lokalno proizvedenih svježih namirnica i procesirane hrane.
- Poticanje zadrugarstva, obiteljske i komunalne poljoprivrede.

# SWOT- snage i slabosti

## SNAGE

- Brojnost udruga.
- Veliki potencijal korištenja energije vjetra i sunca.

## SLABOSTI

- Nedostatna sredstva za osnovne troškove rada i projekata.
- Nedostatak stručnih osoba.
- Nedovoljna povezanost privatnog i javnog sektora u izgradnji sustava zaštite i spašavanja.
- Sustav komunikacije unutar operativnih snaga.
- Ovisnost o fosilnim gorivima.
- Ovisnost o uvozu hrane.
- Oslanjanje na proizvodnju hrane izvan teritorija Županije.
- Ograničene rezerve hrane.
- Zapuštene poljoprivredne površine.
- Zanemariv broj stanovnika radi na proizvodnji hrane.

# SWOT- prilike i prijetnje

## PRILIKE

- Jačanje kapaciteta organizacije civilnog društva.
- Unapređenje suradnje među organizacijama civilnog društva.
- Poboljšanje sustava učinkovitog i transparentnog financiranja rada udruga.
- Smanjivanje ranjivosti Županije.
- Suradnja sa susjednim županijama.
- Ustupanje na korištenje slobodnih poljoprivrednih površina (pravni okvir).
- Razvoj agro-ekološke proizvodnje.
- Osiguranje autohtonog sjemenskog i sadnog materijala.
- Daljnji razvoj zadrugarstva, obiteljske i komunalne poljoprivrede.
- Poticanje zadrugarstva, obiteljske i komunalne poljoprivrede.

## PRIJETNJE

- Nemogućnost korištenja državnih potpora za zapošljavanje u udrugama.
- Nesustavno praćenje zapošljavanja u udrugama.
- Klimatske promjene.
- Prekomjerni izlov ribe.
- Ranjivost na vanjske poremećaje.
- Visoke cijene hrane.